

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยและวิธีการดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผลของการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ของการปฏิบัติงานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษากฤษฎีการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 13,492 คน จากโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 20 จังหวัด

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 373 คน จากโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 10 จังหวัด ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตาราง ของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43)

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง กฤษฎีการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการ ศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 3 ระยะ และมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 8 ขั้นตอน ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยแบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูล พื้นฐาน กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กหลังจากนั้นสร้างแบบสอบถามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ทำการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อสำรวจปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยใช้เทคนิคประเมินความต้องการจำเป็น PNImodified

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ เพื่อทำการร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นกรอบแนวทางในการร่างกลยุทธ์ และทำการตรวจสอบร่างกลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน เพื่อตรวจสอบร่างกลยุทธ์และข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) เพื่อเป็นแนวทางในบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 5 การสร้างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 ยืนยันและสรุปผล

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยผู้เชี่ยวชาญ 10 คน

ขั้นตอนที่ 7 การจัดประชาพิจารณ์ร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยผู้เชี่ยวชาญ
50 คน เพื่อยืนยันความถูกต้องของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

ขั้นตอนที่ 8 สรุปผลการประเมินผลกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

ผู้วิจัยสรุปผลการประเมินผลกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) และเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการ
ศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ครั้งนี้ พบว่า

1. สภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตาม
แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) พบว่า

สภาพปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษา
แห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3
ลำดับแรก คือ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
($\bar{X} = 4.05$) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีด
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศและด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพ
ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.00$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ($\bar{X} = 4.08$) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.07$)

เรียงลำดับความต้องการความจำเป็นจากมากไปหาน้อย โดยใช้เทคนิคประเมินความต้องการจำเป็น PNI modified ได้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา 3) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4) ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 5) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและ 6) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) มีองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ประกอบด้วย 1) การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจองค์กร 2) การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) การวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการขององค์กร 4) การกำหนดทางเลือก 5) การกำหนดกลยุทธ์ 6) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติและมีขั้นตอนการวิจัย 3 ระยะ 8 ขั้นตอน คือ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การร่างกลยุทธ์ มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำกลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 5 การสร้างกลยุทธ์ ระยะที่ 3 ยืนยันและสรุปผล มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 6 การประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ขนาดเล็ก ชั้นตอนที่ 7 การจัดประชาพิจารณ์ร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ชั้นตอนที่ 8 สรุปผลการประเมินผลกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

การประเมินร่างกลยุทธ์โดยอิงผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน พบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีอรรถประโยชน์จากการประเมิน ($\bar{X} = 4.80$) ความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.81$) ความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.83$) ความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.85$)

ส่วนการจัดประชาพิจารณ์ร่างกลยุทธ์ในแต่ละด้าน พบว่าพบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ในการจัดประชาพิจารณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีอรรถประโยชน์จากการประเมิน ($\bar{X} = 4.86$) ความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.86$) ความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.87$) ความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.87$)

สรุปได้ว่ากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ คือ 1) ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา 3) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4) ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 5) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และ 6) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติและการประเมินร่างกลยุทธ์ โดยอิงผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน พบว่าด้านอรรถประโยชน์จากการประเมิน ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนการจัดประชาพิจารณ์ร่างกลยุทธ์ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านอรรถประโยชน์จากการประเมิน ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

สภาพปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารจัดการบนความขาดแคลนงบประมาณ กำลังคนแต่สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการที่สร้างคุณภาพของคนที่เกิดจากภายในจิตใจให้มีความรักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์ ส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจในการจัดการศึกษาใน 3 ลำดับแรก โดยมีการดำเนินการส่งเสริมและจัดกิจกรรมพัฒนาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรักชาติ และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในด้านวิจัยโรงเรียนขนาดเล็กได้ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานสถานศึกษาและจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการฝึกปฏิบัติจริง เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ส่วนในด้านการส่งเสริมเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโรงเรียนขนาดเล็กได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความมีวินัย มีจิตสาธารณะ มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บูรณาการความรู้เพื่อพัฒนาทักษะความคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีความต้องการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการจัดการศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษามีคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษา มีรูปแบบการบริหารการศึกษาที่ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยังมีความต้องการดำเนินการส่งเสริมและจัดกิจกรรมพัฒนา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรักชาติ และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างต่อเนื่อง ส่วนในด้านวิจัยโรงเรียนขนาดเล็กต้องการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานสถานศึกษาและจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการฝึกปฏิบัติจริง เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เรียงลำดับความต้องการความจำเป็นจากมากไปหาน้อย โดยใช้เทคนิคประเมินความต้องการจำเป็น PNI modified ได้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา 3) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4) ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 5) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและ 6) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับธีรศักดิ์ ปทุมราษฎร์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักและ 23 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบหลักที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1.1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 1.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 1.3) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 1.4) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 1.5) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 1.6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 1.7) การวิจัยเพื่อ

พัฒนาคุณภาพการศึกษา 1.8) การส่งเสริมชุมชนใหม่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ 2.1) แนวทางการบริหารงบประมาณ 2.2) การจัดตั้งงบประมาณ 2.3) การเบิกจ่ายงบประมาณ 2.4) การรายงานผลการใช้จ่ายประจำปี องค์ประกอบหลักที่ 3 การบริหารงานบุคคล ได้แก่ 3.1) การกำหนดอัตราและสรรหาบุคคล 3.2) การบรรจุแต่งตั้งบุคคล 3.3) การบำรุงรักษาบุคคล 3.4) การให้บุคคลพ้นจากงาน 3.5) การประเมินผลการปฏิบัติงานและองค์ประกอบที่ 4 การบริหารงานทั่วไป ได้แก่ 4.1) การดำเนินงานด้านธุรการ 4.2) การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร 4.3) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร 4.4) การประชาสัมพันธ์องค์กร 4.5) การประสานงานกับหน่วยงานอื่น 4.6) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่นโดยงานที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับศิริกุล นามศิริ (2552, บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพที่เคยเป็นมา สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาสภาพที่คาดหวัง ทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาหรือบรรลุสภาพที่คาดหวังการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกรณีศึกษา การเลือกทางเลือกเพื่อการปฏิบัติและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการนำทางเลือกไปปฏิบัติ และ 2) เพื่อศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทั้งในระดับตัวบุคคล กลุ่มบุคคล และโรงเรียน และองค์ความรู้ที่เกิดจากการนำหลักการบูรณาการมาใช้เป็นตัวอย่างเพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เป็นกรณีศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านบึงฉิม มีการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก รองลงมาเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก มีปัญหาที่สำคัญ คือ โรงเรียนไม่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จึงดำเนินงานใน 3 โครงการ คือ 1) โครงการพัฒนาการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารและจัดงานวิชาการและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร 2) โครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและสาระหลักสูตรท้องถิ่น

และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย มีผลทำให้โรงเรียนผ่านการประเมินคุณภาพภายในที่อิงสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12, 14 และ 15 โดยมีค่าระดับ 3.20, 3.00 และ 3.28 ตามลำดับ

2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) มีองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ประกอบด้วย 1) การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร 2) การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) การวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการขององค์กร 4) การกำหนดทางเลือก 5) การกำหนดกลยุทธ์ 6) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ 61 เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด 102 โครงการ 485 กิจกรรม แยกรายละเอียดและเรียงลำดับตามความสำคัญของกลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด 18 โครงการ 90 กิจกรรม 2) กลยุทธ์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา ประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด 12 โครงการ 71 กิจกรรม 3) กลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด 20 โครงการ 75 กิจกรรม 4) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด 23 โครงการ 138 กิจกรรม 5) กลยุทธ์ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วย 11 เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด 14 โครงการ 67 กิจกรรม และ 6) กลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด 15 โครงการ 44 กิจกรรม เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) เป็นกรอบในการร่างกลยุทธ์ และพบว่าเป้าประสงค์/ตัวชี้วัด ที่แสดงถึงโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้บริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ของ

แผนการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาด เล็กที่เห็นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษาหลายด้าน เช่น การระดม ทรัพยากรเพื่อพัฒนาทุกช่วงวัย เพื่อผลิตคนให้เป็นไปตามกลไกของสังคมที่ก้าวสู่ยุคไทย แลนด์ 4.0 มุ่งเน้นผลิตกำลังคนสู่ศักยภาพการแข่งขันด้านเทคโนโลยี ด้านการวิจัยและ พัฒนานวัตกรรม จากโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาตามแผนแล้วจึงจะเกิดคุณภาพที่ ยั่งยืนและจากผลการประเมินร่างกลยุทธ์ โดยอิงผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน พบว่า ด้าน อรรถประโยชน์จากการประเมิน ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความ ถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนการจัดประชาพิจารณ์ร่างกลยุทธ์ในแต่ละ ด้าน พบว่า ด้านอรรถประโยชน์จากการประเมิน ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับชัตติยา ดวงสำราญ (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก วัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก 2) รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) การศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ในการวิจัยพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ 2) วิเคราะห์ความเป็นไปได้และ พัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ตรวจสอบและสร้าง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสม 4) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหาร เชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการ บริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) วางแผน กลยุทธ์ 2) ประเมินผลกลยุทธ์ 3) กำหนดทิศทางของโรงเรียน 4) กำหนดกลยุทธ์ของ โรงเรียน 5) ปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน 6) ประเมินกลยุทธ์โรงเรียน และรูปแบบการ บริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับทรงศักดิ์ ศรีวงษา (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารกลยุทธ์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่า 1) การบริหารกลยุทธ์โรงเรียน ประถมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนอยู่ระดับมากที่สุดโดยภาพรวม และรายด้าน และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ ว่าโรงเรียนมีการบริหารเชิงกลยุทธ์มากกว่าครูผู้สอน 2) การบริหารกลยุทธ์โรงเรียน ประถมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ มีการรับรู้ในระดับ

มาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านและเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและด้านที่กำหนดกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีการรับรู้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีการรับรู้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3) การบริหารกลยุทธ์โรงเรียนประถมศึกษา ตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก กลางและใหญ่ มีการรับรู้อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางมีการรับรู้มากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนในภาพรวมยกเว้นด้านการกำหนดกลยุทธ์ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางมีการรับรู้มากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกนั้นไม่แตกต่าง และสอดคล้องกับ เฉลิมชัย อ้อเสถียร (2553, บทคัดย่อ) วิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลาง วัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่มีความเหมาะสมกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับประถมศึกษา และ 2) ตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษาในเขตภาคกลางจำแนกตามทฤษฎีระบบเป็น 4 องค์ประกอบ 56 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปหาน้อย คือ องค์ประกอบด้านกระบวนการมี 22 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้ามี 10 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบด้านผลผลิตหรือผลลัพธ์มี 15 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมมี 9 ตัวบ่งชี้ 2) จากการตรวจสอบตัวบ่งชี้ทั้งหมด โดยหาค่าฉันทามติและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแล้วนำไปทดลองใช้และปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่ พบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน

ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ประกอบด้วย

- 1) ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา
- 2) ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา
- 3) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 4) ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 5) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- 6) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

1.2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) มีอรรถประโยชน์จากการประเมิน ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปปรับใช้ได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรดำเนินการวิจัยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาเปรียบเทียบกับมีความเหมือนหรือแตกต่างกัน หากมีความแตกต่างจะได้พิจารณาถึงสาเหตุที่แตกต่าง ถ้ามีความเหมือนกันจะได้เป็นเครื่องยืนยันข้อค้นพบ ซึ่งจะช่วยให้ข้อค้นพบที่ได้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบในประเด็นเดียวกัน ระหว่างโรงเรียนของรัฐกับโรงเรียนของเอกชน เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาพัฒนาหน่วยงานของตนและนำสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก